T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018/274
KARAR NO : 2018/64
KARAR TR : 26.02.2018

ÖZET : İdari ve adli yargı yerlerince verilen kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülerek yapılan BAŞVURUNUN, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen "aynı konuya ve sebebe ilişkin kararlar olması ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması" koşullarını taşımaması nedeniyle REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının
Giderilmesi İsteminde
Bulunan(Davalı) : Nevşehir İl Özel İdaresi
Vekili : Av. Mustafa Yavuz
Karşı Taraf (Davacı) : Ö.Makine San. İnş. Taah. Doğalgaz Tes. Elekt.
Harf. Kum Nak. Turz.Tic.Ltd.Şt. adına H.Ö.

O L A Y : Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünün 28.12.2004 Olur tarihli 1861-2 sayılı kararı ile, Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeni Yaylacık köyü, Hozankaya Mevkiinde 3.600 m² alanda kum-çakıl ocağı işletmeciliği yapan davacı Ö. Mak. San. İnş. Taah. Doğ. Tes. Elek. Harf. Kum Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti.'nin ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığının, jandarma çevre koruma timlerince yapılan denetim sonucu tutanakla tespit edildiği, tutanakların gönderilmesiyle oluşturulan komisyon tarafından, 1.12.2004 günü ocak mahallinde yapılan inceleme neticesinde davacı tarafından toplam 5021.98 m² alandan, ortalama 1 metre yüksekliğinde ruhsatsız kum çıkartıldığı, nakledildiği ve el konulma imkanının ortadan kalkmış olduğunun tespit edildiği belirtilerek, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 5177 sayılı Kanun'la değişik 12. maddesinde "Ruhsat ve işletme izni olmadan üretim faaliyetinin bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülki idare amirliğince el konulur. Bu kişilere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup, el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Bu şekilde maden çıkartılması ve/veya sevk edilmesi devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır. Bu fiili işleyenler adli takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir." hükmünün mevcut olduğu açıklanarak, ruhsat alanı dışında yaptığı kaçak çalışmadan dolayı 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 12. maddesi uyarınca, adli takibat yapılmak üzere adli makamlara bildirilmesi ve davacı hakkında 75.329.700.000.TL (75.329,70 YTL) idari para cezası uygulanmasına karar verilmiş, Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünün 28.12.2004 gün ve 42 (1863-2) sayılı yazısı ile ceza ihbarnamesi düzenlenmiştir.

I-Davacı şirket adına şirket müdürü ve şirket sahibi H.Ö., 28.12.2004 tarih ve 1861-2 sayılı karar ile şirket adına verilen idari para cezasının iptaline karar verilmesi istemiyle 14.2.2005 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.
KAYSERİ İDARE MAHKEMESİ: 2.6.2005 gün ve E:2005/203, K: 2005/763 sayı ile, "Dava, Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeniyaylacık Köyü, Ozankaya Mevkiinde kum ocağı işleten davacı şirketin ruhsat alanı dışında faaliyette bulunduğundan bahisle 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 12 nci maddesi uyarınca 75.329.700.000.-lira idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 28.12.2004 gün ve 1861-2 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.
3213 sayılı Maden Kanununun 12 nci maddesinin beşinci fikrasında; ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulacağı, bu kişilere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocakbaşı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanacağı, kurala bağlanmıştır.
Dosyanın incelenmesinden; Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeniyaylacık Köyü, Ozankaya Mevkiinde kumocağı işleten davacı şirketin yapılan denetimde ruhsat sahası dışında faaliyette bulunduğunun görülmesi üzerine duruma yönelik olarak

18.11.2004 günlü tutanak tanzim edildiği, akabinde kaçak olarak çıkartılan kumun miktarının ölçümünün yapılması amacıyla uzman kişilerden oluşan üç kişilik bir komisyon oluşturulduğu, komisyonca yapılan değerlendirmede 5021,98 m2 lik ruhsat sahası dışında 1 m yüksekliğinde kum alındığının belirtilmesi üzerine ilgili yerlerden ırmak kumunun ocak başı satış fiyatının sorulduğu, verilen cevaplarda m3 satış fiyatının 3.000.000.-lira olduğunun belirtilmesi üzerine davacı şirket adına 3213 sayılı Yasa'nın 12 nci maddesi uyarınca 75.329.700.000.-lira idari para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, kumocağı faaliyeti ile iştigal eden davacı şirketin ruhsat sahası dışında faaliyette bulunduğu hususu 18.11.2004 günlü yapılan denetimde anlaşılmakta olup, söz konusu eylemi sebebiyle kaçak olarak çıkartılan kumun ilgili yerlerden sorulmak suretiyle tespit edilen ocak başı satış fiyatı üzerinden 3213 sayılı Yasanın 12 nci maddesi uyarınca para cezası ile cezalandırılmasında hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine……" demek suretiyle karar vermiş, kararın davanın taraflarınca temyiz edilmesi üzerine, Danıştay 8. Dairesi, 13.2.2007 gün ve E:2005/5688, K: 2007/744 sayılı kararı ile, davacının temyiz isteminin reddine, davalı idarenin temyiz isteminin kabul edilerek, Kayseri İdare Mahkemesi kararının yargılama giderlerine ilişkin kısmının avukatlık ücreti yönünden bozulmasına karar vermiş, Kayseri İdare Mahkemesi, 25.5.2007 gün ve E:2007/45, K: 2007/756 sayılı kararı ile bozma kararına uyarak, "……hükmün verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 250,00-YTL avukatlık ücreti ile davalı idarenin temyiz safhasında yapmış olduğu 68,30.-YTL yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, davacının temyiz aşamasında yapmış olduğu 43,40.-YTL. temyiz giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, temyiz posta ücreti avansından artan 6,60-YTL'nin davalıya, 14,30.-YT.nin davacıya iadesine, 25.05.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." demek suretiyle karar vermiş, verilen karar bu şekilde kesinleşmiştir.

II- Nevşehir Valiliği İl Özel İdaresinin 28.11.2005 Olur tarihli 810-12399 sayılı yazısı ile davacı adına 52.500,00 YTL idari para cezası uygulanmasına ve adli takibat yapılmak üzere adli makamlara bildirilmesine ilişkin olarak verilen karar nedeniyle, aynı Kurumun Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığına yaptığı ihbar üzerine, Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığının 15.12.2005 gün ve E:2005/224, K: 2005/110 sayılı iddianamesiyle, şüpheli H.Ö.'in, 22.11.2005 günü, suç duyurusu ekinde bulunan krokide gösterilen 1350 m² lik alandan ruhsatsız kum aldığı, böylece hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 141/1,53. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle;

Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığının 16.3.2006 gün ve E:2006/43, K: 2006/28 sayılı iddianamesiyle, Hacı Veli Ekiz isimli kişinin, şüpheli H.Ö.'in, kendi tarlasının sınırını bozduğu, tarladaki ağaçları sökerek kendisine zarar verdiği iddiası ile 20.1.2006 günü

şikayetçi olması üzerine, yapılan incelemede şikayetçinin bahsettiği alanın hazineye ait arazi olduğu, tecavüz edildiği iddia edilen yerin Kızılırmak yatağında bulunduğu ve buradan kepçe ile toprak alındığı, toprak alınan alanın H.Ö.'in kum ocağının ruhsatı dışında kaldığının tespit edildiği, böylece H.Ö.'in, hazineye ait dere yatağından ruhsat kapsamı dışında izinsiz çalışma yaparak toprak almak suretiyle hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 141/1. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle;

Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığının 24.5.2006 gün ve E:2006/79, K: 2006/51 sayılı iddianamesiyle, 16.3.2006 günü yapılan yol kontrolü sırasında, Fikret Gezer isimli kişinin kullandığı kamyonun kasasının kum yüklü olduğu ve bu kişinin bu kumu Gülşehir'de faaliyet gösteren ve kum ocağı işletme ruhsatı iptal edilmiş olduğu anlaşılan Ödemiş Kum Ocağından aldığını ve kumun Kızılırmak kıyısından kepçeyle suyu ile birlikte yüklediklerini beyan ettiği açıklanarak, böylece H.Ö.'in hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 141/1,53. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle;

Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığının 17.11.2005 gün ve E:2005/204, K: 2005/98 sayılı iddianamesiyle, Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğü görevlileri tarafından yapılan kontrollerde H.Ö.'in 13.4.2005-29.9.2005 tarihleri arasında, ruhsat alanı dışında devlete ait alandan fazla miktarda kum alarak sattığı, böylece hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 141/1,53. ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 491/ ilk, 522. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle;

Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünün 28.12.2004 gün ve 1869-2 sayılı yazısı ile, da-vacı şirketin ruhsatlı alan dışında çalışma yaparak kaçak kum çıkarttığının tespit edildiğinden bahisle, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 12. maddesinde "……. adli takibat yapılmak üzere adli makamlara bildirilir." hükmü uyarınca yapıldığını belirterek, Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığına yaptığı ihbar üzerine, Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığının 28.1.2005 gün ve E:2005/19, K:2005/13 sayılı iddianamesiyle, H.Ö.'in, kendisine ait Ödemiş Kum Ocağı adlı yerde ruhsatlı alan dışında kum çıkarması nedeniyle 1.12.2004 tarihinde Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğü görevlileri tarafından yapılan kontrolde 5021.98 m² alanda ruhsatsız kum çıkarttığının tespit edildiği, 3213 sayılı Kanun'un 12. maddesi son fikrasında eylemin devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılacağı hükmü uyarınca açıktan hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 491/1, 522. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle ayrı ayrı kamu davası açılmış, Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesi'nce, ayrı ayrı açılan kamu davaları arasında hukuki ve fiili irtibat bulunduğu gerekçesiyle kamu davalarının birleştirilmesine, yargılamaya Mahkemenin 2005/191 esasında kayıtlı dosya üzerinden devamına karar verilmiştir.

GÜLŞEHİR ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 18.6.2008 gün ve E:2005/191, K:2008/101 sayı ile, "(…….)

Sanığın Gülşehir ilçesi, Yeniyaylacık Köyü, Hozankaya mevkiinde bulunan kendisine ait Ödemiş Kum Ocağı adlı yerde ruhsatlı alan dışında kum çıkarttığı; Nevşehir İl Özel İdare Müdürlüğü görevlilerinin 18.11.2004 tarihli tutanakları, ekindeki kroki, 19.11.2004 tarihli İlçe Jandarma Komutanlığının yazısı, Valilik İl Özel İdare Müdürlüğünün 24.11.2004 tarihli yazısı, harita mühendisi Recep Kafalı'nın 15.12.2004 tarihli bilirkişi raporu, 24.12.2004 tarihli komisyon raporu, 28.12.2004 tarihli ihbar yazısı, ön ödeme önerisi, mahkememizce yapılan keşif ve bilirkişi raporlarından anlaşılmakla, sanığın 1.12.2004 tarihinde ruhsat alanı dışında 5021,98 metrekarelik alandan kum çıkarttığı sabit olmakla;

Sanığa uygulanacak yasa yönünden;

Suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 Sayılı TCK.nun 491/1,522 maddeleri gereğince cezalandırıldığı takdirde sanığa aşağıda gerekçeler belirtilmek suretiyle alt sınırdan uzaklaşılarak 2 yıl temel ceza; kum alınan yer 5021,98 metrekare alanın 1,20.-YTL ile
çarpılması sonucu bulunacak olan 6026,37.-YTL suç tarihinde takdiren pek fahiş kabul edilerek takdiren 1/6 oranında artırım yapıldıktan sonra bulunacak 2 yıl 4 ay hapis cezası neticede sanığa verilecektir.
Suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 Sayılı TCK.nun 142/1 -a maddesi uygulandığında sanığa gerekçeler aşağıda belirtilmek suretiyle alt sınırdan uzaklaşılarak 3 yıl hapis cezası verilecektir.
Her iki yasa karşılaştırıldığında hapis cezasının az olması nedeniyle 765 Sayılı TCK.nun sanık lehine olduğu anlaşılmıştır.
Sanığın mahkememizde hiçbir pişmanlık göstermeyişi, sanığın mahkememize yansıyan dosyalarında suç tarihinden sonra da aynı yerlerden kum almaya devam etmesi, almış olduğu kumun kapladığı alanın genişliği, sanığın kastının ağırlığı, verilen zararın ağırlığı, sanığın birden fazla kasıtlı suçtan sabıkasının olması, olumsuz kişiliği dikkate alınarak sanık hakkında kurulan hükümde alt sınırdan uzaklaşılmıştır. Malmüdürlüğünden yapılan araştırmada sanığın verdiği zararı karşılamadığı anlaşılmış, sanık savunmasında zararı karşılamadığını da kabul etmiştir.
Yukarıdaki gerekçelerle aşağıdaki hüküm kurulmuştur.
HÜKÜM / Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere,
1- a)Sanığın 29.09.2005 tarihli suçta eylemi sabit görülmekle eylemine uyan 5237 Sayılı TCK.nun 142/1-a maddesi gereğince suçun işleniş özellikleri, suç konusunun önem ve değeri, meydana gelen zararın ağırlığı, sanığın kusurunun ağırlığı dikkate alınarak takdiren alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle sanığın 3 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
b) TCK.nun 43/1 maddesi gereğince takdiren 1/4 oranında artırım yapılarak sanığın 3 YIL 9 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
c) Sanığın fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışlarından işlediği suçtan dolayı pişmanlık duymadığı anlaşıldığından sanık hakkında TCK.nun 62. maddesinin uygulanmasına takdiren yer olmadığına,
d) Sanık hakkında başkaca yasal ve takdiri artırım ve indirim yapılmasına takdiren yer olmadığına,
e) TCK.nun 53. maddesinin 1. fıkrasının a,b,d,e bendinde sayılan yasal haklardan sanığın hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar; c bendinde sayılan sanığın kendi alt soyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri yönünden hapis cezasının koşullu salıverilme tarihine kadar yoksun bırakılmasına,
2- a)Sanığın 22.11.2005 tarihli suçta eylemi sabit görülmekle eylemine uyan 5237 Sayılı TCK.nun 142/1-a maddesi gereğince suçun işleniş özellikleri, suç konusunun önem ve değeri, meydana gelen zararın ağırlığı, sanığın kusurunun ağırlığı dikkate alınarak takdiren alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle sanığın 3 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
b) Sanığın fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışlarından işlediği suçtan dolayı pişmanlık duymadığı anlaşıldığından sanık hakkında TCK.nun 62. maddesinin uygulanmasına takdiren yer olmadığına,
c) Sanık hakkında başkaca yasal ve takdiri artırım ve indirim yapılmasına takdiren yer olmadığına,
d) TCK.nun 53. maddesinin 1. fıkrasının a,b,d,e bendinde sayılan yasal haklardan sanığın hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar; c bendinde sayılan sanığın kendi alt soyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri yönünden hapis cezasının koşullu salıverilme tarihine kadar yoksun bırakılmasına,
3- a)Sanığın 20.01.2006 tarihli suçta eylemi sabit görülmekle eylemine uyan 5237 Sayılı TCK.nun 142/1-a maddesi gereğince suçun işleniş özellikleri, suç konusunun önem ve değeri, meydana gelen zararın ağırlığı, sanığın kusurunun ağırlığı dikkate alınarak takdiren alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle sanığın 3 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
b) Sanığın fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışlarından işlediği suçtan dolayı pişmanlık duymadığı anlaşıldığından sanık hakkında TCK.nun 62. maddesinin uygulanmasına takdiren yer olmadığına,
c) Sanık hakkında başkaca yasal ve takdiri artırım ve indirim yapılmasına takdiren yer olmadığına,
d) TCK.nun 53. maddesinin 1. fıkrasının a,b,d,e bendinde sayılan yasal haklardan sanığın hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar; c bendinde sayılan sanığın kendi alt soyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri yönünden hapis cezasının koşullu salıverilme tarihine kadar yoksun bırakılmasına,
4- a)Sanığın 16.03.2006 tarihli suçta eylemi sabit görülmekle eylemine uyan 5237 Sayılı TCK.nun 142/1-a maddesi gereğince suçun işleniş özellikleri, suç konusunun önem ve değeri, meydana gelen zararın ağırlığı, sanığın kusurunun ağırlığı dikkate alınarak takdiren alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle sanığın 3 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
b) Sanığın fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışlarından işlediği suçtan dolayı pişmanlık duymadığı anlaşıldığından sanık hakkında TCK.nun 62. maddesinin uygulanmasına takdiren yer olmadığına.
c) Sanık hakkında başkaca yasal ve takdiri artırım ve indirim yapılmasına takdiren yer olmadığına,
d) TCK.nun 53. maddesinin 1. fıkrasının a,b,d,c bendinde sayılan yasal haklardan sanığın hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar; c bendinde sayılan sanığın kendi alt soyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri yönünden hapis cezasının koşullu salıverilme tarihine kadar yoksun bırakılmasına,
5- a) Sanığın 01.12.2004 tarihli suçta eylemi sabit görülmekle eylemine uyan 765 Sayılı TCK.nun 491/1 maddesi gereğince suçun işleniş özellikleri, suç konusunun önem ve değeri, meydana gelen zararın ağırlığı, sanığın kusurunun ağırlığı dikkate alınarak takdiren alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle sanığın 2 YIL HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
b) Suç konusu eşyanın değeri 6.000,00.-YTL olduğundan suç tarihi itibariyle takdiren pek fahiş kabul edilerek TCK.nun 522. maddesi gereğince takdiren 1/6 oranında artırım yapılarak sanığın 2 YIL 4 AY HAPİS CEZASI İLE CEZALANDIRILMASINA,
c) Sanığın fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışlarından işlediği suçtan dolayı pişmanlık duymadığı

anlaşıldığından sanık hakkında 765 Sayılı TCK.nun 59. maddesinin uygulanmasına takdiren yer olmadığına,
d) Sanık hakkında başkaca yasal ve takdiri artırım ve indirim yapılmasına takdiren yer olmadığına,
6- Bu dosyada yapılan 68,50.-YTL davetiye gideri, 10,35.-.YTL posta gideri ile 398,74.-YTL keşif gideri olmak üzere toplam 477,60.-YTL yargılama giderinin sanıktan tahsili ile hâzineye irat kaydına,
Dair, kararın tebliğinden itibaren CMK.291. maddeye göre ilgililerin kararı öğrendikleri tarihten itibaren 7 gün içinde tarafların mahkememize dilekçe ile veya zabıt katibine beyanda bulunarak kararı temyiz edip Yargıtay'a başvurmak suretiyle yasa yolları açık olmak üzere, sanığın yüzüne karşı, ……...huzuru ile talebe uygun olarak verilen karar açıkça okundu." demek suretiyle karar vermiş, sanık H.Ö.'in kararı temyiz etmesi üzerine, Yargıtay 13. Ceza Dairesi, 12.12.2011 gün ve E:2011/23295, K:2011/8407 sayılı kararı ile, "…...Sanık hakkında 5237 sayılı TCK.nın 142/1-a maddesine muhalefet nedeniyle kamu davası açılmış olmasına; sanık müdafiinin temyizinin de vasfa yönelik bulunmasına göre,
Yerinde görülmeyen sair itirazların reddine;
Ancak; oluşun ve kabule uygun olarak, sanığın eylemlerinin 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6.maddesi yollamasıyla 15. maddesi uyarınca idari para cezasını gerektirdiği, eylemlerin 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 2. maddesi gereğince kabahat olduğu ve idari para cezasının miktarı itibariyle de 31.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun 20/2-d maddesi uyarınca soruşturma zamanaşımının 20.000 TL'ndan az idari para cezasını gerektiren kabahatlerde 2 yıl olarak düzenlendiği anlaşılmakla kabahatlerin işlendiği 01.12.2004, 29.09.2005, 22.11.2005, 20.01.2006, 16.03.2006 tarihler ile inceleme tarihine kadar bu süre geçtiğinden idari para cezasına karar verilememesi,
Bozmayı gerektirmiş, müdahil idare vekilinin temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan hükmün bu sebeplerden dolayı istem gibi BOZULMASINA, ancak bu husus CMUK 322. maddesi gereğince yeniden yargılamayı gerektirmediğinden sanık hakkında açılan kamu davasında da sanığın belirlenen kabahat eylemlerinden 5326 sayılı Kanunun 20/2-d maddesi uyarınca zamanaşımının gerçekleşmesi karşısında idari yaptırım kararı uygulanmasına yer olmadığına…." şeklinde karar verilmiş, karar bu şekilde kesinleşmiştir.

III-UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK: " ……vergi kimlik numaralı Ö. Makina Sanayi İnşaat Taahhüt Doğalgaz Tesisat Elektrik Harfiyat Kum Nakliyat Turizm Ticaret Limited Şirketi hakkında uygulanan idari para cezalarına ilişkin olarak bazı idari para cezalarının kaldırıldığına dair bilgi ve belgelerin ulaşmadığından bahisle Gelir İdaresi Başkanlığı Ulus Vergi Dairesinin 21.02.2017 tarihli ve 2012397 sayılı yazısıyla konu hakkında bilgi istenilmiştir.
Ö. Makina Sanayi İnşaat Taahhüt Doğalgaz Tesisat Elektrik Hafriyat Kum Nakliyat Turizm Ticaret Limited Şirketi'nin sahibi Hüseyin ÖDEMİŞ hakkında Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 2005/191 E. ve 2008/101 K. sayılı kararı ile 3213 sayılı Maden Kanunu'na muhalefet nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 142/1-a maddesinde yer alan "devletin ve umumun menfaatine ait eşya hırsızlığı" yönünden hüküm kurulmuştur.
Ancak bu hüküm, Yargıtay 13. Ceza Dairesi'nin 2011/23295 E. ve 2011/8407 K. sayılı kararı ile suçun 31.03.2005 tarihli Resmi Gazetenin mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe giren Kabahatler Kanunu kapsamında kaldığı ve kanunun 20/2-d maddesinde yer alan 2 yıllık soruşturma zamanaşımı geçtiği gerekçesi ile bozulmasına, bu kararın yeniden yargılamayı gerektirmediğinden ve kanunun 20/2-d maddesinde yer alan zamanaşımı gerçekleştiğinden idari yaptırım kararının uygulanmasına yer olmadığına karar verilmiştir.
Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin kararına göre. 333.842,00 TL tutarındaki idari para cezasına konu eylemin tarihi 13.04.2005 olup bu suç eylemi, 63.000 TL tutarındaki idari para cezasına konu 29.09.2005 tarihli eylem ile teselsül olarak değerlendirilerek her iki eylemin bir suç (kabahat) olarak değerlendirildiği ve teselsül eden suçun oluş tarihinin 29.09.2005 olarak kabul edildiği görülmüştür. Bu nedenle, 333.842,00 TL ve 63.000 TL tutarındaki idari para cezalarına ilişkin eylem ile ilgili olarak birlikte hüküm kurulduğu belirlenmiştir.
75.329,70 TL tutarındaki idari para cezasına esas olan ilgilinin 01.12.2004 tarihli eylemi hakkında da mahkemece karar kurulmuş ve bu kararda Yargıtay'ın yukarıda zikredilen kararı ile kaldırılmıştır. Ancak, daha önceden; bu idari para cezasına ilişkin Davalı H.Ö.'in sahibi bulunduğu Ö. Mak. San. Taah. Doğalgaz Elk. Harf. Kum. Nak. Şirketi olarak iptal istemi ile Kayseri İdari Mahkemesinin 2005/203 E. numarasında İdaremiz aleyhine açmış olduğu dava Kayseri İdari Mahkemesinin 2005/203 E. ve 2005/763 K. sayılı kararı ile reddedilmiş olup bu karar Danıştay 8. Dairesinin 2005/5688 E. ve 2007/744 K. sayılı ilamı ile kesinleşmiştir.
Söz konusu idari para cezalarına ilişkin iki ayrı yargı kolunda verilmiş iki ayrı hüküm nedeniyle hüküm uyuşmazlığı çıkarılması gerekmektedir.
Ayrıca, Yargıtay 13. Ceza Dairesinin kararı hatalıdır. Çünkü, 333.842 TL tutarındaki idari para cezası miktarı itibariyle Kabahatler Kanunu'nun öngördüğü zamanaşımı 5 yıldır.
Diğerleri için ise zamanaşımı süresi 4 yıldır. Ancak, Maden Kanunu'nun ve Maden Kanunu 1 (a) Grubu Madenler Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen ve davacı hakkında uygulanan idari para cezaları nisbi nitelikte olduğundan zamanaşımı süresi Kabahatler Kanunu'nun 20/3. Maddesi gereği 8 yıldır. Bu nedenle dava konusu idari para cezaları hakkında 8 yıllık zamanaşımı süresi dikkate alınmalıdır. Ayrıca, İdari para cezalarına ilişkin eylemler hakkında idari soruşturma yapılarak idari para cezaları Nevşehir Defterdarlığı Vergi Dairesine bildirilerek tahakkuk ettirilmiş olup Vergi Dairesi tarafından takibine devam edilmektedir. Bunun yanında, idari para cezalarına ilişkin eylemler dava konusu edilmiştir. Bu nedenle zamanaşımı kesilmiştir.
Kabahatler Kanunu'nun Geçici 2. Maddesi "Bu Kanun hükümleri, yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen İdarî yaptırım kararları hakkında uygulanmaz." hükmü mevcuttur. Kayseri İdari Mahkemesinin 2005/203 E. ve 2005/763 K. sayılı kararına konu dava Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce açılmıştır. Bu nedenle, Yargıtay'ın kararı bu yönüyle de hatalıdır.
SONUÇ VE TALEP:
Yukarıda arz edilen nedenlerle,

1.Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 2005/191 E. ve 2008/101 K. sayılı kararı (Yargıtay 13. Ceza Dairesi'nin 2011/23295 E. ve 2011/8407 K.) ile Kayseri İdare Mahkemesinin 2005/203 E. ve 2005/763 E. sayılı (Danıştay 8. Dairesinin 2005/5688 E. ve 2007/744 K) kararları arasındaki hüküm uyuşmazlığı nedeniyle takip ve tahsil edilemeyen amme alacağı için hüküm uyuşmazlığının giderilmesini,
2. Davalının;
- 13.04.2005 tarihinde başlayıp 29.09.2005 tarihinde sonuçlanan eylemi nedeniyle uygulanan 63.000 TL ve 333.842 TL tutarlarındaki,
- 01.12.2004 tarihli eylemi nedeniyle uygulanan 75.329,70 TL tutarındaki,
- 22.11.2005 tarihli eylemi nedeniyle uygulanan 52.500 TL tutarındaki, idari para cezaları hakkında yeniden karar verilmesini,
3.Yargılama ve vekalet giderlerinin davalıya yüklenilmesini arz ederim." demek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına sunulmak üzere Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesine verdiği 22.3.2017 tarihli dilekçesi ile adli yargı dava dosyası Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 27.3.2017 günlü üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş, 10.4.2017 tarihinde Mahkememiz kayıtlarına girmiştir.
Başkanlıkça, öncelikle idari yargı dosyası Mahkemesinden getirtilmiş, daha sonra 2247 sayılı Yasa'nın 24 ve 16. maddeleri uyarınca ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.
DANIŞTAY BAŞSAVCISI: 9.5.2017 gün ve E:2017/53 sayı ile;"HÜKÜM UYUŞMAZ-LIĞINA KONU EDİLEN KARAR-LAR: Kayseri İdare Mahkemesinin 02.06.2005 gün ve E:2005/203, K:2005/763 sayılı kararı (Danıştay 8. Dairesinin 13.02.2007 gün ve E:2005/5688, K:2007/744 sayılı kararı) ile Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18.06.2008 gün ve E:2005/191, K:2008/101 sayılı kararı (Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 12.12.2011 gün ve E:2011/23295, K:2011/8407 sayılı kararı).
İNCELEME : Davalı idare vekili tarafından; yukarıda belirtilen kararlar arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin ve davanın esastan incelenerek davacının 29/09/2015 tarihli eylemi nedeniyle uygulanan 63.000 TL ve 333.842 TL; 01.12.2004 tarihli eylemi nedeniyle uygulanan 75.329,70 TL ve 22.11.2005 tarihli eylemi nedeniyle uygulanan 52.500 TL tutarındaki idari para cezaları hakkında yeniden karar verilmesinin istenilmesi üzerine konu ile ilgili olarak Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca Başsavcılığımızdan yazılı düşünce istenilmiş olmakla dosya incelendi.
Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeniyaylacık Köyü, Hazankaya Mevkiinde ruhsatlı olarak kum ocağı işleten davacı şirketin ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığı gerekçesiyle Maden Kanununun 12.maddesi uyarınca 75.329,70 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına
ilişkin Nevşehir Valiliğinin 28.12.2004 gün ve 1861-2 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davanın reddine ilişkin Kayseri İdare Mahkemesinin 02.06.2005 gün ve E:2005/203, K:2005/763 sayılı kararı, Danıştay 8. Dairesinin 13.02.2007 gün ve E:2015/5688, K:2007/744 sayılı kararı ile onanarak kesinleşmiştir.
İdari yargıda dava konusu edilen idari para cezasının dayanağı "kaçak kum çıkartma" eylemi nedeniyle açılan kamu davasında; davacı şirketin sahibi H.Ö.'e "Devletin veya umumun menfaatine ait eşya hırsızlığı" suçundan dolayı her bir eylemine ilişkin olarak ayrı hapis cezası veren Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18.06.2008 gün ve E:2005/191, K2008/101 sayılı kararı; Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 12.12.2011 gün ve E:2011/23295, K2011/8407 sayılı kararı ile bozulmuş, ancak bozma sonrasında yeniden yerel mahkemece karar verilmesine gerek olmayacak şekilde hapis cezasının kaldırıldığı gibi zaman aşımı nedeniyle idari yaptırımın da uygulana-mayacağına hükmedilerek dava sonuçlandırılmıştır.
Adli ve idari yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekir.
2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2592 sayılı Kanun ile değişik 24. maddesinin 1. fikrasında, " l inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.
Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için ;
a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,
b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması
d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması, koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir..
Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak kesinleşmiş kararların olduğu, bu kararlarda davaların taraflarından en az birinin aynı olduğu anlaşılmaktadır.
Her iki yargı yerinde açılan davalar konu ve sebep yönünden incelendiğinde ;
İdari yargı yerinde;
Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeniyaylacık Köyü, Hozankaya Mevkiinde ruhsatlı olarak kum ocağı işleten davacı şirketin ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığı gerekçesiyle Maden Kanununun 12. maddesi uyarınca 75.329,70 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Nevşehir Valiliğinin 28.12.2004 gün ve 1861-2 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; Kayseri İdare Mahkemesinin 02.06.2005 gün ve E:2005/203, K:2005/763 sayılı kararı ile; kum ocağı faaliyeti ile iştigal eden davacı şirketin ruhsat sahası dışında faaliyette bulunduğu hususunun 18.11.2004 günlü denetimde anlaşıldığı, kaçak kumun miktarının belirlenmesi amacıyla oluşturulan komisyonca yapılan değerlendirmede 5.021,98 m2

lik ruhsat sahası dışında 1 m yüksekliğinde kum alındığının tespiti üzerine söz konusu eylemi sebebiyle kaçak olarak çıkartılan kumun ilgili yerlerden sorulmak suretiyle tespit edilen ocak başı satış fiyatı üzerinden 3213 sayılı Maden Yasasının 12. maddesi uyarınca para cezası ile cezalandırılmasında hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir.
Adli yargı yerinde ;
3213 sayılı Maden Kanunu'nun, Kayseri İdare Mahkemesinde dava konusu edilen idari para cezasının tesis edildiği 28.12.2004 tarihi itibariyle 12. maddesinin beşinci fikrasında; "Ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülkî idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş kati tutarında idari para cezası uygulanır. Bu şekilde maden çıkartılması ve/veya sevk edilmesi Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır. Bu fiili işleyenler adli takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir. El konulan madenler, mülkî idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır." hükmü uyarınca davalı idare tarafından suç duyurusunda bulunulan Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığınca açılan kamu davası sonucunda; davacı şirketin farklı tarihlerdeki "kaçak kum çıkartma" eylemlerinden dolayı kamu davası olarak açılan diğer 4 dosyanın Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin E:2005/191 Esas sayılı dosyası ile birleştirilmesi sonrasında yapılan yargılama sonucunda 18.06.2008 tarihli karar ile idari davadaki davacı şirketin sahibi H.Ö.'e "Devletin veya umumun menfaatine ait eşya hırsızlığı" suçundan her bir eyleminden dolayı ayrı hapis cezası verildiği; bahsi geçen idare mahkemesindeki para cezasının dayanağı tespit nedeniyle de; 13/11/2005 tarih ve 25642 S.R.G. de yayımlanan 04/11/2004 tarih ve 5252 sayılı kanunun 12. maddesi ile, 1 Haziran 2005 tarihi itibariyle tüm ek değişiklikleriyle birlikte yürürlükten kaldırılan 765 sayılı TCK'nun 491/1 ve 522. maddeleri uyarınca 2 Yıl, 4 Ay Hapis Cezası ile cezalandırıldığı; anılan kararın temyizinden sonra 3213 sayılı Maden Kanununun 12. maddesinin bahsi geçen kamu davasının açılmasının dayanağı olan beşinci fikrası 10.6.2010 tarihli 5995 sayılı Yasa ile değiştirilerek "(Değişik beşinci fikra: 10/6/2010-5995/6 md.) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyenlere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. Ruhsat alanında ruhsat grubu dışında üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülkî idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır." hükmü getirilmek suretiyle "adli takibat" yapılması hükmünün kaldırıldığı görülmüştür.
Yargıtay 13. Ceza Dairesi de 12.12.2011 gün ve E:2011/2395, K:2011/8407 sayılı kararıyla, "H.Ö.'in eyleminin 3621 sayılı Kıyı Kanunu uyarınca idari para cezasını gerektirdiği; bu eylemlerin 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesi uyarınca kabahat olduğu ve 20. Maddesinin 6/12/2006-5560/33 md. ile değiştirilmeden önceki haliyle 2. fikrasının (d) bendi uyarınca soruşturma zaman aşımı süresinin Yirmi bin Türk Lirasına kadar İdarî para cezasını gerektiren kabahatlerde 2 yıl olduğu ve kabahatlerin işlendiği tarih ile inceleme tarihine kadar bu süre geçtiğinden yerel mahkeme kararının bozulmasına; ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, sanığın kabahat eylemlerinden zaman aşımı nedeniyle idari yaptırım kararı uygulanmasına yer olmadığına" kararı verildiği ve bu kararın kesinleşmiş olduğu anlaşılmıştır.
Yukarıda aktarılan yargı kararlarından anlaşılacağı üzere, davaların konusu farklıdır. Her ne kadar kaçak kum çıkarıldığı tespitine dayalı olarak idari para cezası verilmiş ve kamu davası açılmış ise de; Maden Kanunu uyarınca verilen idari para cezasının hukuki sebepleri ve incelenme yöntemi ile; kaçak çıkarılan kumun, Devletin veya umumun menfaatine ait eşya hırsızlığı kapsamında değerlendirilerek açılan kamu davasındaki yargılama tekniği farklı usullere tabidir. Dolayısıyla, her iki davada yapılan hukuki değerlendirme birbirinden çok farklıdır.
5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca; kovuşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde mahkeme tarafından idari yaptırım kararı verilir. Yargıtay kararında bahsedilen ancak soruşturma zaman aşımı süresinin geçmesi nedeniyle uygun bulunmayan idari yaptırım kararı bu hükümdeki karardır. Yoksa Maden Kanunu uyarınca verilen ve idari davaya konu edilen idari para cezası değildir.

Bu hali ile konusu ve sebepleri farklı olan davalara ilişkin olarak idari ve adli yargı yerle-rinde verilen kararlar arasında bir çelişki bulunmamakta olup, bu kararlar nedeniyle bir hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olduğundan ve hüküm uyuşmazlığı bulunduğundan söz edilme imkanı bulunmamaktadır.
SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, Kayseri İdare Mahkemesinin 02.06.2005 gün ve E:2005/203, K:2005/763 sayılı kararı (Danıştay 8. Dairesinin 13.02.2007 gün ve E:2005/5688, K:2007/744 sayılı kararı) ile Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18.06.2008 gün ve E:2005/191, K:2008/101 sayılı kararı (Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 12.12.2011 gün ve E:2011/23295, K:2011/8407 sayılı kararı) arasında hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir." şeklinde yazılı düşünce vermiştir.
YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 11.10.2017 gün ve YY-2017/43806 sayı ile;
" Hüküm Uyuşmazlığına Konu Kararlar: Kayseri İdare Mahkemesinin 02/06/2005 tarih ve 2005/203 Esas, 2005/763 Karar sayılı kararı; Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18/06/2008 tarih ve 2005/191 Esas, 2008/101 Karar sayılı kararı.
HÜKÜMLERİN İNCELENMESİ:
Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeniyaylacık Köyü, Hazankaya Mevkiinde ruhsatlı olarak kum ocağı işleten davacı şirketin ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığı gerekçesiyle Maden Kanununun 12. maddesi uyarınca 75.329,70 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Nevşehir Valiliğinin 28/12/2004 tarih ve 1861-2 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada, Kayseri İdare Mahkemesinin 02/06/2005 gün ve E.2005/203, K.2005/763 sayılı kararıyla, kum ocağı faaliyeti

ile iştigal eden davacı şirketin ruhsat sahası dışında faaliyette bulunduğu hususu 18/11/2004 tarihli denetimde anlaşıldığından, davacının para cezası ile cezalandırılmasında hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığından bahisle davanın reddine karar verildiği, söz konusu kararın Danıştay 8. Dairesinin 13/02/2007 tarih ve E.2015/5688, K.2007/744 sayılı kararı ile onanarak kesinleştiği anlaşılmıştır.
Diğer taraftan, idari yargıda dava konusu edilen idari para cezasının dayanağı "kaçak kum çıkartma" eylemi nedeniyle açılan kamu davasında; davacı şirketin sahibi H.Ö.'e "Devletin veya umumun menfaatine ait eşya hırsızlığı" suçundan dolayı her bir eylemine ilişkin olarak ayrı hapis cezası veren Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18/06/2008 tarih ve E.2005/191, K.2008/101 sayılı kararı; Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 12/12/2011 tarih ve E.2011/23295, K.2011/8407 sayılı kararıyla, söz konusu eylemin idari para cezasına dönüştürüldüğü, ancak idari para cezasının da zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle bozulmuş, ancak bozma sonrasında yeniden yerel mahkemece karar verilmesine gerek olmayacak şekilde hapis cezasının kaldırıldığı gibi zamanaşımı nedeniyle idari yaptırımın da uygulanamayacağına hükmedilerek dava sonuçlandırılmıştır.
Davalı Nevşehir İl Özel İdaresi vekili tarafından Uyuşmazlık Mahkemesine verilen 22/03/2017 tarihli başvuru dilekçesi ile Kayseri İdare Mahkemesinin 02/06/2005 tarih ve 2005/203 Esas, 2005/763 Karar sayılı kararı ile Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18/06/2008 tarih ve 2005/191 Esas, 2008/101 Karar sayılı kararından hangisinin uygulanacağı konusunda tereddüt doğduğundan ve hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiğinden bahisle hüküm uyuşmazlığının giderilmesi talebinde bulunulmuştur.
MEVZUAT YÖNÜNDEN İNCELEME:
İdari ve adli yargı kararlan arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.
2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 2592 sayılı Kanun ile değişik 24. maddesinin birinci fikrasında, "1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.
Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:
a- Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,
b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,
Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.
Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş kararların bulunduğu ve tüm kararlarda da davanın esasının hükme bağlandığı ve yasa yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.
Ancak, dava taraflarından en az birinin ve anılan Mahkemelerce verilen hükümlerin konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.
Kayseri İdare Mahkemesindeki dava; Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeniyaylacık Köyü, Hozankaya Mevkiinde ruhsatlı olarak kum ocağı işleten davacı şirketin ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığı gerekçesiyle Maden Kanununun 12. maddesi uyarınca 75.329,70 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Nevşehir Valiliğinin 28/12/2004 gün ve 1861-2 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmış ve Mahkemece davacı şirketin para cezası ile cezalandırılmasında hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.
Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesindeki davada ise, davacı şirketin sahibi H.Ö.'e "Devletin veya umumun menfaatine ait eşya hırsızlığı" suçundan her bir eyleminden dolayı ayrı hapis cezası verildiği; anılan kararın temyizinden sonra 3213 sayılı Maden Kanununun 12. maddesinin bahsi geçen kamu davasının açılmasının dayanağı olan beşinci fikrası 10/06/2010 tarihli 5995 sayılı Kanun ile değiştirilerek adli takibat yapılmasıyla ilgili hükmün kaldırılması sebebiyle, Yargıtay 13. Ceza Dairesinin 12/12/2011 tarih ve E.2011/2395, K.2011/8407 sayılı kararıyla, "H.Ö.'in eyleminin 3621 sayılı Kıyı Kanunu uyarınca idari para cezasını gerektirdiği; bu eylemlerin 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 2. maddesi uyarınca kabahat olduğu ve 20. maddesinin 06/12/2006-5560/33 md. ile değiştirilmeden önceki haliyle 2. fikrasının (d) bendi uyarınca soruşturma zaman aşımı süresinin Yirmi bin Türk Lirasına kadar idari para cezasını gerektiren kabahatlerde 2 yıl olduğu ve kabahatlerin işlendiği tarih ile inceleme tarihine kadar bu süre geçtiğinden yerel mahkeme kararının bozulmasına; ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, sanığın kabahat eylemlerinden zaman aşımı nedeniyle idari yaptırım kararı uygulanmasına yer olmadığına" kararı verildiği ve bu kararın kesinleştiği anlaşılmıştır.
Bu duruma göre, İdare Mahkemesindeki dava ile Asliye Ceza Mahkemesindeki davanın taraflarından en az birinin aynı olmadığı anlaşılmıştır.
Öte yandan, davaların konu ve sebebi de farklıdır. İdare Mahkemesindeki yargılamaya konu idari para cezası Maden Kanununa göre verilmiş bir para cezası; Yargıtay kararında bahsedilen idari para cezası ise sanığın eyleminin suç olmaktan çıkarılması sebebiyle Kıyı Kanununa göre idari yaptırım gerektiren bir eyleme dönüştüğü belirtilen, ancak zamanaşımı sebebiyle idari yaptırım kararı uygulanmasına yer olmadığı kararı verilen bir idari yaptırım türüdür.
Bu itibarla, İdare Mahkemesi ile Asliye Ceza Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, "konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması" koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.
SONUÇ:
Açıklanan nedenlerle, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme

kararlarının konuları, dava sebepleri ve taraflardan en az birinin aynı olmaması ve dolayısıyla kararlar arasında çelişki bulunmaması karşısında, hakkın yerine getirilmesini olanak-sız kılan bir durum görülmediği için, 2247 sayılı Kanunun 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi gerekmektedir." yönünde düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Süleyman Hilmi AYDIN, Birgül KURT ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 26.02.2018 günlü toplantısında Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, 2247 sayılı Yasanın 24. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" denilmiş; 24. maddesinde (Değişik birinci fikra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) ise, 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden, 1.12.2004 günü söz konusu ocak mahallinde yapılan inceleme neticesinde davacı şirket tarafından toplam 5021.98 m² alandan, ortalama 1 metre yüksekliğinde ruhsatsız kum çıkartılması eylemi ile ilgili olarak, adli ve idari yargı yerlerince görevle ilgili olmaksızın verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu, kararlarda da işin esasının hükme bağlandığı, Kayseri İdare Mahkemesinde açılıp sonuçlanan davanın tarafları Nevşehir Valiliği İl Özel İdaresi ile Ö. Mak. San. İnş. Taah. Doğ. Tes. Elek. Harf. Kum Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. olup, davanın şirket yetkilisi olarak H.Ö. tarafından açıldığı, Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesi'nde Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığınca açılan kamu davasında Nevşehir Valiliği İl Özel İdaresinin katılan sıfatıyla davaya katıldığı ve şüphelinin H.Ö. olduğu anlaşılmıştır. Maden Kanunu uyarınca verilen para cezası şirket adına verilmiş, konu ile ilgili dava da şirket adına açılmıştır. Nevşehir Valiliği İl Özel İdaresi yönünden, uyuşmazlığa konu davalarda, "davanın taraflarından en az birinin aynı olduğu" anlaşılmaktadır.

Konu ve dava sebebinin aynı olup olmamasının incelenmesi:

4.6.1985 gün ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Amaç" başlığı altında düzenlenen 1.maddesinde, "Bu Kanun madenlerin aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenler.";

"Madenler" başlıklı 2. maddesinde, " (Değişik: 26/5/2004 – 5177/1 md.)

Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır:

I. Grup madenler

a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl.

(……) denilmiş;

"Üretim ve sevkiyat" başlığı altında düzenlenen 12. maddesinin beşinci fikrasında, "(Değişik beşinci fikra: 10/6/2010-5995/6 md.) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyenlere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. Ruhsat alanında ruhsat grubu dışında üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülkî idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır." hükmü yer almıştır.

4.4.1990 gün ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun "Amaç" başlığı altında düzenlenen 1. madde-sinde, "Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir." ;

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, "Bu Kanun, deniz, tabii ve suni göller ve akarsu kıyıları ile deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerine ait düzenlemeleri ve bu yerlerden kamu yararına yararlanma imkan ve şartlarına ait esasları kapsar." ;

"Kıyının Korunması, Yapı Yasağı ve Kıyıda Yapılacak Yapılar" başlıklı 6. maddesinde, "Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, telörgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.

Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz; kum, çakıl vesaire alınamaz veya çekilemez.

(……)"denilmiş;

"Ceza Hükümleri" başlıklı 15. maddesinde, "(Değişik: 23/1/2008-5728/466 md.) Kıyıda ve uygulama imar planı bulunan sahil şeritlerinde duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engelleri oluşturanlara ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca oluşturulan engellerin beş günden fazla olmamak üzere belirlenen süre zarfında kaldırılmasına karar verilir. Bu süre zarfında engellerin ilgililer tarafından kaldırılmaması halinde, masrafı yüzde yirmi zammıyla birlikte kendilerinden kamu alacaklarının tahsili usulüne göre tahsil edilmek üzere kamu gücü kullanılmak suretiyle derhal kaldırılır. Kabahatin tekrarı halinde, ceza üst sınırdan verilir.

Birinci fikrada sayılan yerlerden kum, çakıl alanlara üçbin Türk Lirasından onbeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Birinci fikrada sayılan yerlere moloz, toprak, cüruf, çöp gibi atık ve artıkları dökenler, atılan veya dökülen maddenin niteliğine, çevreyi kirletici ve bozucu etkisine göre Türk Ceza Kanunu, Kabahatler Kanunu veya Çevre Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.

Yukarıdaki fikralarda sayılan fiillerin kıyının doğal yapısını bozacak bir etki meydana getirmesi halinde, daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, failleri hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Birinci fikrada sayılan yerlerde ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapı yapan kişilere Türk Ceza Kanunu veya İmar Kanunu hükümlerine göre verilecek ceza bir kat artırılır.

İlgili kanunlarda belirtilen makamların yetkileri saklı kalmak üzere, bu maddede belirtilen idarî yaptırımlara karar vermeye mahalli mülki amir yetkilidir." hükmü yer almıştır.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda hangi fiil ve eylemlerin kabahat niteliğinde olduğu, idari yaptırım türleri ve bu türler arasında sayılan İdari Para Cezaları ile İdari Tedbirlerin neler olduğu ve bunlara itiraz yolları düzenlenmiştir.

5326 sayılı Kanun'un 2. maddesinde; "Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır." hükmü yer almakta ve bu maddede kabahatin tanımı yapılmaktadır. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 01.12.2004 tarihinde yürürlükte bulunan 5177 sayılı Kanun'la değişik "Üretim ve sevkiyat" başlıklı 12. maddesinde ise, "Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

Ruhsat sahibi tarafından sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülkî idare amirliklerince tespit edilmesi halinde, söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idarî para cezası verilir.

Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmediği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında idarî para cezası verilir.

Ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde, üretilen madene mülkî idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idarî para cezası uygulanır. Bu şekilde maden çıkartılması ve/veya sevk edilmesi Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır. Bu fiili işleyenler adlî takibat yapılmak üzere ilgili makamlara bildirilir. El konulan madenler, mülkî idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz. Harç ve Devlet hakkı alınmaz." hükmü yer almış;

Maddenin beşinci fıkrasının incelenmesinde, fıkrada, Maden Kanunu kapsamında ruhsat veya işletme izni olmadan üretim faaliyetinde bulunan kişilere idari para cezası verileceği, bu eylemin Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılacağı ve bu fiili işleyenlerin, haklarında idari para cezası ile birlikte ayrıca adlî takibat yapılmak üzere ilgili makamlara da bildirileceğinin düzenlendiği, böylece aynı eylem nedeniyle idari makamlarca verilecek idari para cezası yanında ayrıca adli takibat yapılmasının düzenlendiği, daha açık bir ifade ile aynı eylem hakkında iki ayrı cezanın öngörüldüğü;

Bu kapsamda, somut olayda, Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğünün 28.12.2004 Olur tarihli 1861-2 sayılı kararı ile, Ö. Mak. San. İnş. Taah. Doğ. Tes. Elek. Harf. Kum Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. adına, ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığının tespit edilmesi üzerine, olay tarihinde yürürlükte bulunan 3213 sayılı Kanun'un 12. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, ruhsat alanı dışında yaptığı kaçak çalışmadan dolayı maddede öngörülen idari para cezasının verildiği, ayrıca adli takibat yapılmak üzere durumun adli makamlara bildirilmesi nedeniyle, davacı hakkında Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığının 28.1.2005 gün ve E:2005/19, K: 2005/13 sayılı iddianamesiyle, davacının kendisine ait Ödemiş Kum Ocağı adlı yerde ruhsatlı alan dışında kum çıkarması nedeniyle 3213 sayılı Kanun'un 12. maddesi son fıkrasında eylemin devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılacağı hükmü uyarınca açıktan hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 491/1, 522. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle kamu davası açıldığı anlaşılmıştır.

Kayseri İdare Mahkemesinde açılan davanın, ruhsatlı alan dışında çalışma yapılarak ruhsat veya işletme izni olmadan kaçak kum çıkartıldığı nedeniyle Maden Kanunu uyarınca verilen idarî para cezasına karşı açıldığı, Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinde açılan davanın, "Devlet malına karşı işlenmiş fiil" sayılan, başka bir ifade ile Devletin veya umumun menfaatine ait eşyaya karşı işlenen suç sayılan aynı eylem nedeniyle, Gülşehir Cumhuriyet Başsavcılığına yapılan ihbar üzerine hırsızlık suçu nedeniyle davacının(sanığın) cezalandırılması istemiyle Türk Ceza Kanunu uyarınca açıldığı,

böylece idari yargı yerinde açılan dava ile adli yargı yerinde açılan davaların konuları ile dava sebeplerinin aynı olmadığı, farklı nedenler ile farklı konularda davalar açıldığı kuşkusuzdur.

Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşulunun incelenmesi:

İdari yargı yerinde görülen davada; Nevşehir İli, Gülşehir İlçesi, Yeni Yaylacık köyü, Hozankaya Mevkiinde 3.600 m² alanda kum-çakıl ocağı işletmeciliği yapan davacı Ö. Mak. San. İnş. Taah. Doğ. Tes. Elek. Harf. Kum Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti.'nin, ruhsatlı alan dışında çalışma yaptığından bahisle, ruhsat alanı dışında yaptığı kaçak çalışmadan dolayı, olay tarihinde yürürlükte bulunan 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 12. maddesi uyarınca (Kabahatler Kanunu'ndan önce) verilen 75.329.700.000.TL idari para cezasının iptali istemiyle açılan davada, Kayseri İdare Mahkemesinin 2.6.2005 gün ve E:2005/203, K: 2005/763 sayılı kararıyla davanın reddine karar verilmiş, karar Danıştay 8. Dairesinin 13.2.2007 gün ve E:2005/5688, K:2007/744 sayılı kararı ile onanarak kesin-leşmiştir.

Adli yargı yerinde görülen davada; 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 12. maddesinin beşinci fikrası uyarınca davalı idare tarafından suç duyurusunda bulunulan Gülşehir Cumhuriyet Başsav-cılığınca 28.1.2005 gün ve E:2005/19, K: 2005/13 sayılı iddianame ile, H.Ö.'in, kendisine ait Ödemiş Kum Ocağı adlı yerde ruhsatlı alan dışında kum çıkarması nedeniyle 1.12.2004 tarihinde Nevşehir Valiliği İl Özel İdare Müdürlüğü görevlileri tarafından yapılan kontrolde 5021.98 m² alanda ruhsatsız kum çıkarttığının tespit edildiği, suç tarihinde yürürlükte olan 3213 sayılı Kanun'un 12. maddesi son fikrasında eylemin devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılacağı hükmü uyarınca açıktan hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 491/1, 522. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle açılan davada, Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesinin 18.6.2008 gün ve E:2005/191, K:2008/101 sayılı kararıyla sanığın(davacının) suç tarihinde yürürlükte olan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 491/1 ve 522. maddeleri uyarınca 2 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş, Yargıtay 13. Ceza Dairesi, 12.12.2011 gün ve E:2011/23295, K:2011/8407 sayılı kararı ile, bu eylemin 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesi uyarınca kabahat olduğu ve 20. maddesinin 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile değiştirilmeden önceki haliyle ikinci fikrasının (d) bendi uyarınca soruşturma zaman aşımı süresinin yirmi bin Türk Lirasına kadar idari para cezasını gerektiren kabahatlerde 2 yıl olduğu ve kabahatlerin işlendiği tarih ile inceleme tarihine kadar bu sürenin geçtiği gerekçesiyle yerel mahkeme kararının bozulmasına, ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, sanığın kabahat eylemine zaman aşımı nedeniyle idari yaptırım kararı uygulanmasına yer olmadığına ilişkin karar vermiş ve bu karar bu şekilde kesinleşmiştir.

Buna göre, her iki davada maddi olay arasında ilgi bulunmasına karşılık, her iki yargı yerinde de işlendiği ileri sürülen eylemin varlığı kabul edilmiş, aynı eylem ile ilgili olarak öngörülen iki ayrı yaptırım nedeniyle açılmış, konu ve sebepleri farklı davalar ile, bu davalar sonucunda farklı konular hakkında verilmiş kararların mevcut olduğu anlaşılmıştır. Şöyle ki; idari yargı yerinde olay tarihinde yürürlükte bulunan 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu yürürlüğe girmeden önce verilmiş idari para cezasına karşı açılmış davada davanın reddine karar verildiği, adli yargı yerinde ise, aynı eylem hakkında ayrıca adli takibat yapılması öngörüldüğünden, yapılan ihbar üzerine, savcılık tarafından eylemin hırsızlık olarak nitelendirilip, bu suç nedeniyle cezalandırılmak üzere Türk Ceza Kanunu uyarınca davacı hakkında açılan kamu davasında, hırsızlık suçundan verilen mahkumiyet hükmünün temyiz edilmesi, temyiz aşamasında olay tarihinde yürürlükte bulunan 3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Üretim ve Sevkiyat" başlıklı 12. maddesinin beşinci fikrası maddesi ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe girmesiyle ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca, kovuşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması üzerine, Yargıtay 13. Ceza Dairesince eylem hakkında mahkeme tarafından idari yaptırım kararı verilmesi gerektiği, ancak soruşturma zaman aşımı süresinin geçmesi nedeniyle verilmesi uygun bulunmayan idari yaptırım kararının, 5326 sayılı Kanun uyarınca eylemin kabahat olarak değerlendirilip bu şekilde verilecek olan idari yaptırım kararı olduğu, Maden Kanunu uyarınca verilen ve idari davaya konu edilen idari para cezası niteliğinde olmadığı, ayrıca Maden Kanunu'nun 12. maddesinin beşinci fikrasında yapılan değişiklik nedeniyle artık aynı eylem hakkında adli takibat yapma imkanının da kalmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda, konusu ve sebepleri farklı olan davalara ilişkin olarak idari ve adli yargı yerlerinde verilen kararlar arasında bir çelişki bulunmamakta olup, bu kararlar arasında çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olduğundan, dolayısıyla hüküm uyuşmazlığı bulunduğundan söz edilemeyeceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen "aynı konuya ve sebebe ilişkin kararlar olması ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması" koşullarını taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen "aynı konuya ve sebebe ilişkin kararlar olması ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması" koşullarını taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 26.02.2018 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Nuri NECİPOĞLU | Şükrü BOZER | Mehmet AKSU | Suna TÜRE |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Süleyman Hilmi AYDIN | Birgül KURT | Turgay Tuncay VARLI |